

การแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำภาคินพนธ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Information Seeking for Writing the Term Paper of Science and Fisheries
Technology students , Rajamangala University of Technology Srivijaya,
Trang Campus
ประกาศรี ศรีชัย^{1*}

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
จังหวัดตรัง 92150

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการและปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำภาคินพนธ์
ประชากรที่ใช้ศึกษา คือนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง จำนวน 185 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาคทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าสถิติคือ ร้อย
ละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่าด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศนั้น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย
เป็นแหล่งสารสนเทศสถาบันที่นักศึกษาใช้เป็นแหล่งในการค้นหาสารสนเทศมากที่สุดและนักศึกษาใช้สารสนเทศประเภทสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด เลือกใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด สารนิเทศที่นักศึกษาได้รับอยู่ในช่วง 1 – 5 ปี มาก
ที่สุด และความถี่ในการเข้าใช้ค้นข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ปัญหาที่นักศึกษาประสบในระดับมาก
ได้แก่ 1) ปัญหาการขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ 2) ปัญหาสารสนเทศที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ และ 3) ปัญหา
แหล่งข้อมูลมีน้อย

Abstract

The objectives of this research were to study the information seeking method and
problems of students at Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus, the Faculty
of Science and Fisheries Technology. The population in the study included 185 fourth year students
who conducted a term-paper. The questionnaires were used to collect data, and Cronbach's alpha
was 0.83. The data were analyzed by descriptive statistics (frequency, percentage, and standard
deviation). The results showed as follows. Students rated that the university library was the
Institutional information resource at the highest level. They mainly used the electronic resources.
Students preferred to used the information written in Thai most. The modernity of information was
mostly between 1-5 years. Students normally searched for the information 3-5 times a week. There
were 3 main problems in seeking information: language was their barriers, information was not
matched with their needs, and information resources were insufficient.

คำสำคัญ : การแสวงหาสารสนเทศ

Keywords : Information Seeking

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ srino@yahoo.com โทร. 0 7520 4063

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้รับการสถาปนาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลปีพ.ศ. 2548 ที่มุ่งกระจายอำนาจและการบริการทางการศึกษาที่สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ต้องการให้การศึกษาระดับอุดมศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระทางการบริหารและวิชาการ และเป็นนิติบุคคลที่สามารถบริหารจัดการด้วยตัวเองอย่างสมบูรณ์ (คู่มือการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 2554) มีพันธกิจที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- 1) การผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นวิชาชีพพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความพร้อมเข้าสู่อาชีพ
- 2) สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม ส่งเสริมการผลิตและการบริการที่สามารถถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศได้
- 3) ให้บริการวิชาชีพแก่สังคม ที่มีมีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการมีอาชีพอิสระและพัฒนาอาชีพ เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
- 4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

หรือกล่าวโดยสรุปได้ว่า ภารกิจที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การทำวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในส่วนของการวิจัยถือได้ว่าองค์ประกอบหนึ่งที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยให้ความสำคัญ มีการกำหนดรายวิชาที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยเข้าไปในหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพด้านงานวิจัย สามารถนำเอาความรู้ไปส่งเสริมและพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไป ในส่วนของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรังก็เช่นเดียวกัน ได้มีการกำหนดให้นักศึกษาทุกคนทำภาคนิพนธ์ในชั้นปีที่ 4 โดยเป็นลักษณะรายวิชาปัญหาพิเศษ/โครงการ /ปริญญานิพนธ์ขึ้นมา มีเป้าหมายที่สำคัญคือ ต้องการให้นักศึกษามีประสบการณ์ในด้านการทำวิจัยเบื้องต้น ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติงานตามความรู้ที่ได้ศึกษามาอย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามในส่วนของการขึ้นตอนหรือกระบวนการทำวิจัยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าโดยการแสวงหาสารนิเทศทุกรูปแบบเพื่อนำมาใช้ประกอบในการทำวิจัย สารนิเทศที่จำเป็นต้องใช้ ตัวอย่าง เช่น สารนิเทศสำหรับสร้างแนวคิดหรือกรอบแนวคิด สารนิเทศเกี่ยวกับเนื้อหา การตรวจเอกสาร การทดลอง หรือดำเนินการวิจัยต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้สารนิเทศที่ต้องการนั้น จะต้องเป็นสารนิเทศที่มีลักษณะดีคือ มีความเที่ยงตรง ทันต่อเวลา และตรงกับความต้องการ (ชุมพล ศฤงคารศิริ, 2543)

ปัจจุบันจะพบว่า มีแหล่งให้บริการสารนิเทศเกิดขึ้นมากมาย ตัวอย่าง เช่น ห้องสมุด ศูนย์บริการสารสนเทศ หอจดหมายเหตุ นอกจากนี้ยังสามารถค้นหาสารนิเทศในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ ฯลฯ อีกทั้งยังสามารถสืบค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างๆ ตลอดจนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลโดยใช้อินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือในการสืบค้น อีกด้วย

จากประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการแสวงหาสารนิเทศและปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพื่อใช้ประกอบการทำภาคนิพนธ์ของนักศึกษา ตลอดจนมุ่งให้ได้ประเด็นที่จะนำมาเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เพื่อหาแนวทางพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และเป็นการสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และให้ได้ทรัพยากรที่มีคุณภาพเพื่อประโยชน์ต่อไปในอนาคต

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีการแสวงหาสารนิเทศเพื่อใช้ในการทำภาคนิพนธ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำภาคินพนธ์ของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง

2. วิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง โดยเป็นการศึกษาถึงวิธีการแสวงหาสารสนเทศและปัญหาต่างๆในการแสวงหาสารสนเทศ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยวิทยาเขตตรัง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาที่เกี่ยวกับการเรียนภาคินพนธ์ อันได้แก่ วิชาโครงงาน และวิชาปัญหาพิเศษ กระบวนวิชาดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการศึกษาปัญหา การวางแผนทางแก้ไขปัญหา แสวงหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ปฏิบัติ ทดลอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนนำเสนอแนวคิดและผลงาน ซึ่งในปีการศึกษา 2553 พบว่า มีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดังกล่าวจำนวน 185 คน นักศึกษาสังกัดสาขาต่างๆ 6 สาขา ได้แก่ สาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สาขาการจัดการประมง สาขาอุตสาหกรรมประมง สาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล สาขาสัตวศาสตร์ และสาขาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบไปด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาเพื่อประกอบในการทำภาคินพนธ์ ตอนที่ 3 ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาในการทำภาคินพนธ์

2.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ศึกษาเอกสาร ตำรา วิทยุ หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประมวลเพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัย แล้วสร้างเครื่องมือขึ้นมา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยแบบสอบถามได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ในประเด็นความตรงตามเนื้อหาสาระ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากร ที่เป็นตัวแทนของกลุ่มที่จะทำการศึกษารึจริง จำนวน 50 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเป็น 0.828 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดการกระทำข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มประชากรทั้งหมดจำนวน 185 คน ได้รับกลับคืนมา จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 96.21 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม นำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ผลการวิจัย

ข้อมูลโดยทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 178 คนเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง โดยเป็นนักศึกษาเพศหญิงจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 และเพศชายจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4

ข้อมูลด้านวิธีการแสวงหาสารนิเทศประกอบในการทำภาคินพนธ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สามารถแยกได้ประเด็นต่างๆ 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านแหล่งสารนิเทศ ด้านประเภทของสารนิเทศ ด้านภาษา ด้านอายุของข้อมูล และด้านความถี่ในการเข้าใช้สารนิเทศ โดยผลของข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามแหล่งสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
อาคารวิทยบริการ	145	81.5
ห้องสมุดอื่นที่ไม่ใช่ในห้องสมุดของมหาวิทยาลัย	49	27.5
อาจารย์	130	73
เพื่อน / รุ่นพี่	127	71.3
ประสบการณ์ตัวเอง	81	45.5
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน/ นักวิจัย/นักวิชาการ	38	21.3
บรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุด	21	11.8
Search engine ต่างๆ (Google, Yahoo, Infroseak)	139	78.1
จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	55	30.9
ฐานข้อมูลออนไลน์ (Science Direct , H.W. Willson)	57	32
เวปไซด์เว็บ (World Wide Web)	1	0.6
ร้านจำหน่ายหนังสือ	83	46.6
รายการโทรทัศน์	107	60.1
รายการวิทยุ	33	18.5
การประชุม การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ	62	34.8

จากตารางที่ 1 แสดงพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามแหล่งสารนิเทศ พบว่า นักศึกษาแสวงหาสารนิเทศโดยใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นสถาบันได้แก่ ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.5 รองลงมา ได้แก่ แหล่งสารนิเทศที่เป็นอินเทอร์เน็ต ได้แก่ การเข้าค้นเว็บไซต์ที่เป็น search engine ต่างๆ เช่น Google เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 78.1 และใช้แหล่งสารนิเทศในลักษณะของบุคคลได้แก่ อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 73 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามประเภทของสารนิเทศ

ประเภทของสารนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือ / ตำราภาษาไทย	108	60.7
หนังสือ / ตำราภาษาต่างประเทศ	25	14.6
วารสาร / นิตยสาร ภาษาไทย	43	24.2
วารสาร / นิตยสาร ภาษาต่างประเทศ	5	2.8
หนังสือพิมพ์ภาษาไทย	27	15.2
หนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศ	12	6.7
หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม	29	16.3
วิทยานิพนธ์	95	53.4
ปัญหาพิเศษ	93	52.2
รายงานการวิจัย	86	48.4
รายงานการประชุม / สัมมนา	19	10.7
เทปบันทึกเสียง	13	7.3
แผ่นซีดีเสียง	27	15.2
วิดีโอเทป	15	8.4
VCD / DVD	80	44.9
สไลด์	40	22.5
ไมโครฟิล์ม	5	2.8
เว็บไซต์ (Web Site)	135	75.8
ซีดีรอม	25	14
วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E - Journal)	18	10.1
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E - Book)	20	11.2
ฐานข้อมูลออนไลน์ (Science Direct, H.W. Willson)	64	36

จากตารางที่ 2 ด้านประเภทของสารนิเทศ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาใช้เว็บไซต์เป็นแหล่งในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมา ได้แก่ หนังสือหรือตำราภาษาไทย และ วิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 60.7 และ ร้อยละ 53.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามภาษาของสารนิเทศ

ชนิดของภาษา	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	175	98.3
ภาษาอังกฤษ	74	41.6

ตารางที่ 3 ด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับสารนิเทศ ที่เป็นข้อมูลภาษาไทย มากที่สุด คือร้อยละ 98.3 และสารนิเทศที่ได้รับเป็นข้อมูลภาษาอังกฤษ ร้อยละ 41.6

ตารางที่ 4 แสดงพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามความทันสมัยของสารนิเทศที่ได้รับ

อายุของข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ช่วง 1- 5 ปี	143	80.3
ช่วง 6 – 10 ปี	52	29.2
ช่วง 11 – 15 ปี	19	10.7
16 ปีขึ้นไป	20	11.2

จากตารางที่ 4 แสดงด้านความทันสมัยของสารนิเทศที่ได้รับ พบว่า อายุของข้อมูลที่แสวงหาอยู่ในช่วง 1- 5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.3 รองลงมา อายุของข้อมูลจะอยู่ที่ ช่วง 6 – 10 ปี และ ช่วง 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ ร้อยละ 11.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามความถี่ในการแสวงหาสารนิเทศ

ช่วงเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	29	16.3
3- 5 ครั้งต่อสัปดาห์	130	73.0
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	22	12.4

จากตารางที่ 5 แสดงความถี่ในการแสวงหาสารนิเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.0 ใช้เวลา 3- 5 ต่อสัปดาห์ ในการแสวงหาสารนิเทศ นักศึกษาร้อยละ 16.3 จะแสวงหาสารนิเทศทุกวัน และนักศึกษาร้อยละ 12.4 ที่ใช้เวลาในการแสวงหาสารนิเทศเพียง 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์

ข้อมูลด้านปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง นั้น ผลการวิจัยได้ผลตามดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษา

ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
แหล่งข้อมูลอยู่ไกล	3.21	0.76	ปานกลาง
แหล่งข้อมูลมีน้อย	3.51	0.96	มาก
ไม่สามารถยืมทรัพยากรสารนิเทศจากห้องสมุดของหน่วยงานได้	2.86	0.78	ปานกลาง
สารนิเทศที่ได้รับมีความซ้ำซ้อน	3.28	0.77	ปานกลาง
สารนิเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย	3.31	0.86	ปานกลาง
สารนิเทศที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ	3.53	0.91	มาก
สารนิเทศที่ได้รับไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน	3.21	0.96	ปานกลาง
ไม่มีเวลาในการแสวงหาสารนิเทศ	3.26	0.79	ปานกลาง
ไม่ทราบแหล่งที่จะแสวงหาสารนิเทศที่ต้องการ	3.24	0.85	ปานกลาง
ไม่ทราบวิธีการค้นหาหนังสือหรือทรัพยากรต่างๆ ในห้องสมุด	3.12	0.89	ปานกลาง
ไม่ทราบวิธีใช้ฐานข้อมูลออนไลน์	2.88	0.93	ปานกลาง
ไม่ทราบวิธีการดาวน์โหลดข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	2.69	0.73	ปานกลาง
การขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ	3.60	0.88	มาก
การขาดทักษะและความสามารถในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ	3.01	0.90	ปานกลาง

ซึ่งผลของข้อมูลจากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาการขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 3.60$) ปัญหาสารนิเทศที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ ($\bar{x} = 3.53$) ปัญหาด้านแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงมีอยู่จำนวนน้อย ($\bar{x} = 3.51$)

นอกจากปัญหาดังกล่าว จากคำถามปลายเปิด นักศึกษายังได้ระบุถึงสาเหตุอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศในการทำภาคินพนธ์ ได้แก่ การขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่สำคัญต่างๆ อันจะมีผลต่อการทำภาคินพนธ์ และนักศึกษายังได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ ต่อห้องสมุดราชชมงคลตรง ซึ่งเป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญที่ใกล้ตัวนักศึกษา เช่นการขาดความพร้อมของห้องสมุดเนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆรวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดที่มีน้อยและไม่หลากหลาย รวมถึงปัญหาด้านการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัยที่ลំบ่อมและความเร็วช้ามาก นอกจากนี้นักศึกษามีความต้องการให้ห้องสมุดปรับปรุงสถานที่ให้บริการที่สะดวกและทันสมัยมากกว่านี้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำภาคินพนธ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จิตยาเขตตรง ซึ่งสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านวิธีการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำภาคินพนธ์ของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สามารถแยกได้ประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านแหล่งสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จิตยาเขตตรงใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ แหล่งสารสนเทศที่เป็นอินเทอร์เน็ต ได้แก่ การเข้าค้นเว็บไซต์ที่เป็นsearch engine ต่างๆ เช่น Google เป็นต้น และใช้แหล่งสารสนเทศในลักษณะของบุคคลได้แก่ อาจารย์ รวมทั้งเพื่อนและรุ่นพี่ ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของญาณภา อินพรหม (2551) ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้แหล่งข้อมูลจากหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มากที่สุด สุปันณ์ คุณนัย (2549) ได้ทำการวิจัยแล้วพบว่า นักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ใช้ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์มากที่สุด นอกจากนี้งานวิจัยของอำไพวรรณ ทัพเป็นไทย (2547) ได้ศึกษาถึงการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ในการจัดทำรายงาน ภาคินพนธ์ โครงการหรือการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นักศึกษาจะใช้ห้องสมุดวิทยาเขตมากที่สุด จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาจะส่วนใหญ่จะเลือกใช้แหล่งข้อมูลที่ใกล้ตัวและสะดวกมากที่สุด รวมทั้งเห็นว่า ห้องสมุดจิตยาเขต ห้องสมุดคณะ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในสถาบันของตนเอง เป็นแหล่งที่มุ่งให้การบริการที่เน้นด้านการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยของบุคลากรเป็นสำคัญ จึงตอบสนองความต้องการของนักศึกษาในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อประกอบการทำภาคินพนธ์ ได้ดีกว่าแหล่งสารสนเทศอื่น จากผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาแสวงหาสารสนเทศโดยใช้อินเทอร์เน็ต แต่การค้นหานั้นนิยมใช้ Google เป็นตัวหลักในการสืบค้นข้อมูล มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณภา อินพรหม (2551) และสุพันณ์ คุณนัย (2549) ที่พบว่า Google เป็นเครื่องมือสืบค้นที่นักศึกษานิยมใช้มากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากGoogle เป็นโปรแกรมการสืบค้นข้อมูลที่มีการพัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง เช่น เพิ่มวิธีการค้นหา สามารถค้นหารูปภาพได้ ค้นหาภาพถ่ายทางดาวเทียมได้ หรือแปลภาษาได้ด้วย ดังนั้น Google จึงเป็นที่นิยมแพร่หลาย ในการค้นหาข้อมูลด้านต่างๆ รวมถึงด้านงานวิจัยและทำภาคินพนธ์ด้วย ในด้านบุคคล ผลการวิจัย พบว่า อาจารย์เป็นบุคคลที่นักศึกษาใช้เป็นแหล่งมากที่สุด ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปันณ์ คุณนัย (2549) ที่พบว่า นักศึกษาแสวงหาสารสนเทศจากอาจารย์ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะในการทำภาคินพนธ์อาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา มีหน้าที่คอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือและดูแลนักศึกษาจนกว่านักศึกษาจะทำภาคินพนธ์เสร็จสิ้น ดังนั้นเมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจในขั้นตอนใด อาจารย์จึงเป็นแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุด

1.2 ด้านประเภทของสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยการเข้าเว็บไซต์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ หนังสือหรือตำราภาษาไทยและวิทยานิพนธ์ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก

ในปัจจุบันการเข้าถึงแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย สะดวก ตลอดจนสามารถถ่ายโอนข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สิ่งพิมพ์ที่อยู่ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลายเป็นสารสนเทศที่นักศึกษานิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน

1.3 ด้านภาษาของสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ สิงหนุต (2544); ยุพา อ่อนรักษ์ (2545); กอบกุล สุวลักษณ์ (2547); สุพัฒน์ คุณคงยิ่ง (2549); ญาณภา อินพรหม (2551) ที่พบว่า นักศึกษามีการใช้สารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมากกว่าภาษาอื่นๆ การวิจัยได้ข้อสรุปดังนี้ เป็นเพราะ นักศึกษามีความเชี่ยวชาญภาษาไทย มากกว่าภาษาต่างประเทศ และพื้นฐานการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเป็นภาษาไทย ประกอบกับสารสนเทศที่หลากหลาย แม้จะเป็นภาษาไทยก็พบว่ามีการเขียนจำนวนมากที่ถ่ายทอดความรู้ในเชิงลึก ทำให้นักศึกษาได้ข้อมูลที่สามารถนำไปประกอบการค้นคว้าวิจัยได้

1.4 ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่า อายุของสารสนเทศที่นักศึกษาได้รับอยู่ในช่วง 1-5 ปี มากที่สุด ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทรเพ็ญ สิงหนุต (2544) และงานวิจัยของสุพัฒน์ คุณคงยิ่ง (2549) ที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการใช้สารสนเทศที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี จะเห็นได้ว่านักศึกษามีความต้องการที่จะค้นหาสารสนเทศที่มีความทันสมัยมากที่สุดนั่นเอง

2. ปัญหาในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการทำภาคนิพนธ์ของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประมง พบว่าปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

2.1 ปัญหาเรื่องการขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ แม้ปัจจุบันจะมีฐานข้อมูลออนไลน์จำนวนมากที่นักศึกษาใช้เป็นฐานข้อมูลในการสืบค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ แต่การขาดความรู้ความชำนาญในภาษาอังกฤษ ทำให้นักศึกษาไม่มีความประสงค์จะค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูลที่เป็นภาษาอื่นเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้นเช่น จันทรเพ็ญ สิงหนุต (2544); ยุพา อ่อนรักษ์ (2545); กอบกุล สุวลักษณ์ (2547); สุพัฒน์ คุณคงยิ่ง (2549); ญาณภา อินพรหม (2551) ที่ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับสารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด

2.2 ปัญหาแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงมีน้อย ทั้งนี้พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งค้นหาสารสนเทศมากที่สุด โดยที่สภาพของห้องสมุดพบว่า เป็นห้องสมุดขนาดเล็กและมีจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่หลากหลาย ทำให้เป็นปัญหาในการค้นหาข้อมูลแก่นักศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนักศึกษา ที่ต้องการให้เพิ่มทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดให้พร้อมและมีความหลากหลายในทุกสาขาวิชา รวมทั้งต้องการให้แก้ปัญหาด้านการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในมหาวิทยาลัยที่ลំบ่อมและความเร็วช้ามาก ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ตามที่ต้องการ

2.3 ปัญหาการค้นหาสารสนเทศที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการขาดทักษะในการสืบค้นข้อมูลหรือการขาดเทคนิคในการสืบค้น ทำให้ประสบปัญหาในการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ นอกจากนั้นอาจเป็นปัญหาจากการค้นหาข้อมูลที่ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็ม (FullText) ทั้งนี้สืบเนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงฐานข้อมูลต่างๆ โดยบางฐานข้อมูลสามารถเข้าถึงได้ในลักษณะของบทคัดย่อ (Abstract) เท่านั้น ทำให้เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการทำภาคนิพนธ์ของนักศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัฒน์ คุณคงยิ่ง (2549); ญาณภา อินพรหม (2551); สายลม วุฒิสุมบูรณ์ (2546) ที่กล่าวว่า ปัญหาการไม่เข้าถึงเอกสารฉบับเต็ม และสารสนเทศที่ได้รับไม่เป็นที่ตามคาดหวัง เป็นปัญหาที่นักศึกษาประสบมากที่สุด

4. สรุป

4.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลโดยทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 178 คนเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง โดยเป็นนักศึกษาเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

วิธีการแสวงหาสารนิเทศประกอบในการทำภาคินิพนธ์ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

- ด้านแหล่งสารนิเทศ นักศึกษาแสวงหาสารนิเทศโดยใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นสถาบันได้แก่ ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมา แหล่งสารนิเทศที่เป็นอินเทอร์เน็ต และใช้แหล่งสารนิเทศในลักษณะของบุคคลได้แก่ อาจารย์
- ด้านประเภทของสารนิเทศ นักศึกษาใช้เว็บไซต์เป็นแหล่งในการค้นหาข้อมูลมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ หนังสือหรือตำราภาษาไทย และ วิทยานิพนธ์ ตามลำดับ
- ด้านภาษาของสารนิเทศ พบว่า ได้รับสารนิเทศ ที่เป็นข้อมูลภาษาไทย มากที่สุด
- ด้านความทันสมัยของสารนิเทศ พบว่า อายุของข้อมูลที่แสวงหาอยู่ในช่วง 1- 5 ปี มากที่สุด อายุของข้อมูลจะอยู่ที่ช่วง 6 – 10 ปี และ ช่วง 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ
- ด้านความถี่ในการแสวงหาสารนิเทศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ใช้เวลา 3- 5 ครั้งต่อสัปดาห์ ในการแสวงหาสารนิเทศ

ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาการขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ ปัญหาสารนิเทศที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการและปัญหาด้านแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงมีอยู่จำนวนน้อย

4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

4.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาการขาดทักษะภาษาอังกฤษ การได้รับสารนิเทศที่ไม่ตรงกับความต้องการ และปัญหาแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงมีจำนวนน้อย ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรจะต้องเพิ่มความรู้ความชำนาญด้านภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองต่อไป ขณะเดียวกันฝ่ายสนับสนุนการเรียนการสอน อาทิ ห้องสมุดควรจะต้องพัฒนาห้องสมุดให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ จัดซื้อจัดหาทรัพยากรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้นักศึกษาสนใจและเข้าไปใช้บริการให้มากที่สุด

นอกจากนั้น ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลระบบเครือข่าย ควรพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ มีความเร็วสูง สามารถเข้าถึงและดึงข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว

4.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัญหาในการเข้าใช้บริการของห้องสมุดในมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของการเข้าใช้หรือไม่เข้าใช้ห้องสมุดของนักศึกษารวมทั้งทราบที่มาของปัญหาในการเข้าใช้บริการของห้องสมุด

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาเพื่อจะได้ทราบว่าความคุ้มค่าที่มหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และนักศึกษาได้ใช้มากน้อยเพียงใด นิยมใช้ฐานข้อมูลใด และมีปัญหาในการใช้อย่างไร

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัญหาในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาต่อไป

5. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาที่กระตุ้นและส่งเสริมตลอดจนอำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้านแก่ผู้วิจัย สุดท้ายนี้ขอขอบคุณนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมงทุกท่าน ที่ช่วยตอบแบบสอบถาม และได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- กอบกุล สุวลักษณ์. 2547. ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- คู่มือการศึกษาประจำปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. 2554. โรงพิมพ์สกสค., กรุงเทพฯ.
- จันทร์เพ็ญ สิงหนุด. 2544. พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. 2540. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์.
- ญาณภา อินพรหม. 2551. พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุพา อ่อนรักษ์. 2545. ความต้องการและการใช้สารสนเทศของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สุพัฒน์ คุณยศยิ่ง. 2549. การแสวงหาสารสนเทศเพื่อใช้ในการเขียนภาคินพนธ์ของนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สายลม วุฒิสมบูรณ์. 2546. กระบวนการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.